

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060205

DOM
2018-03-26
Stockholm

Mål nr
P 12189-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-12-15
i mål nr P 2928-17, bilaga A

PARTER

Klagande

M.H.

Ombud: Advokat M.M.

Motpart

1. K-A.N.

2. Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun

SAKEN

Startbesked för komplementbostadshus på fastigheten XX i
Stenungsunds kommun; nu fråga om klagorätt

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd.

2. Mark- och miljööverdomstolen, som avslår yrkandet om syn, fastställer mark- och miljödomstolens dom.

Dok.Id 1401080

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

BAKGRUND

Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun (nämnden) gav M.H. startbesked för uppförande av en bygglovsfri komplementbyggnad på fastigheten XX enligt 10 kap. 23 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. K-A.N. som äger den angränsande fastigheten XY, överklagade startbeskedet till länsstyrelsen som avvisade överklagandet. Efter det att K-A.N. överklagat avvisningsbeslutet till mark- och miljödomstolen fann domstolen att komplementbyggnaden kunde innebära en olägenhet för K-A.N. och att beslutet om startbesked angick hans civila rättigheter i den mening som avses i artikel 6 Europakonventionen, varför han hade rätt till en domstolsprövning av frågan. Mark- och miljödomstolen upphävde därför länsstyrelsens avvisningsbeslut och återförvisade målet dit för fortsatt handläggning.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M.H. har nu begärt prövningstillstånd, yrkat att mark- och miljödomstolens dom ska undanröjas och att länsstyrelsens avvisningsbeslut i överklagad del ska stå fast. Han har vidare begärt att Mark- och miljööverdomstolen ska hålla syn.

K-A.N. har kommit in med yttrande till Mark- och miljööverdomstolen, som M.H. beretts tillfälle att yttra sig över.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Punkten 1

Mark- och miljööverdomstolen finner skäl att ge prövningstillstånd.

Punkten 2

M.H. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska hålla syn. Mark- och miljööverdomstolen anser att målet genom den befintliga utredningen är så utrett som dess beskaffenhet kräver. Yrkandet om syn ska därför avslås.

I frågan om K-A.N's klagorätt instämmer Mark- och miljööverdomstolen i mark- och miljödomstolens bedömning (se även Mark- och miljööverdomstolens domar den 23 februari 2016 i mål nr P 1948-15, den 22 december 2016 i mål nr P 1022-16, den 2 juni 2017 i mål nr P 5575-16 och den 1 december 2017 i mål nr P 1646-17). Mark- och miljödomstolens dom ska alltså fastställas.

Det får anses av vikt för ledning av rättstillämpningen att målet prövas av Högsta domstolen. Mark- och miljööverdomstolen tillåter därför med stöd av 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar att domen överklagas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 2018-04-16

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Gösta Ihrfelt (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd), tekniska rådet Börje Nordström och f.d. hovrättsrådet Eywor Helmenius, referent.

Föredragande har varit Emilia Sjödahl.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-12-15
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr P 2928-17

PARTER

Klagande
K-A.N.

Motparter
1. M.H.

2. Tekniska Myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut 2017-06-30 i ärende nr 403-19887-2017, se bilaga 1

SAKEN

Startbesked och tillsyn avseende komplementbostadshus på fastigheten XX i Stenungsunds kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver Länsstyrelsens beslut och återförvisar målet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Dok.Id 374162

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Se länsstyrelsens beslut, bilaga 1.

YRKANDEN M.M.

K-A.N. får anses ha yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, upphäver länsstyrelsens beslut om avvisning. Han har till stöd för sin talan anfört följande. Placeringen av nybyggnaden av Attefallshuset är alldeles för hög mot motsvarande byggnader och nockhöjden kommer inte att ligga i paritet med andra byggnader i området. Eftersom grunden redan är påbörjats trots att byggnaden inte vunnit laga kraft framgår det utifrån ritningarna att det kommer att bli ett torn på berget framför vår byggnad. Mark- och miljödomstolen har i dom den 14 december 2015, mål nr P 2091-15, ansett att byggnaden skulle ge ett så framträdande och dominerande intryck att den inte vore förenlig med bestämmelserna om god helhetsverkan i 2 kap 6 § plan- och bygglagen (2010:900, PBL).

Det kan inte vara lagstiftarens syfte av att man kan kringgå PBL och kalla olika byggnader vid olika namn komplementbyggnader eller Attefallshus. Placeringen är fortfarande i stort detsamma som tidigare beslut som fick avslag av Mark-och miljödomstolen. Vår åsikt är att ett Attefallshuset på XX kommer att medföra väsentlig inverkan på landskapsbilden på platsen, vilket medför betydande olägenhet för intilliggande fastighet. Sammanfattningsvis fanns inte förutsättningar för att bevilja bygganmälan, varför överklagandet skall bifallas och underinstanserna beslut upphävas.

M.H. har motsatt sig överklagandet och anfört, såvitt nu är av intresse, i huvudsak följande. Tekniska myndighetsnämnden har beviljat startbesked. Startbeskedet är ett beslut som berör byggherren och kan i aktuellt fall rimligen inte överklagas av annan part. Det skulle strida mot syftet med den bygglovfria åtgärden. Attefallshuset är idag färdigbyggt.

DOMSKÄL

Den fråga domstolen har att pröva är huruvida klagande ska medges klagorätt. Om så befinns vara fallet ska länsstyrelsen avvisningsbeslut upphävas och målet återförvisas dit för prövning i sak.

Aktuellt mål rör startbesked för en bygglovsbefriad åtgärd på fastigheten XX i Stenungssund kommun samt tillsyn på samma fastighet. Av handlingarna i målet framgår att klagande i huvudsak anfört att byggnationen har en negativ inverkan på landskapsbilden på området och att den medför betydande olägenhet för hans fastighet.

Enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL, krävs inte bygglov för att i omedelbar närhet av ett enbostadshus uppföra eller bygga till en byggnad som t.ex. avses utgöra en komplementbyggnad om byggnaden har en byggnadsarea som inte överstiger 25 kvm, har en nockhöjd som inte överstiger 4 m samt om byggnaden (utom i vissa särfall som saknar betydelse här) inte placeras närmare gränsen än 4,5 m. Om det är fråga om en anmälningspliktig åtgärd som kan antas komma att uppfylla de krav som gäller enligt PBL, ska byggnadsnämnden med ett startbesked godkänna att den anmälningspliktiga åtgärden får påbörjas. Enligt 13 kap. 15 § PBL är det endast sökanden eller anmälaren i ärendet som får överklaga ett sådant beslut om startbesked.

Av handlingarna i målet framgår att den anmälda byggnaden på XX med hänsyn till sin placering kan innebära en olägenhet för K-A.N. och att beslutet om startbesked därför får anses innefatta en prövning av hans civila rättigheter och att han därför är berörd av beslutet i den mening som avses i artikel 6.1 Europakonventionen. Han har därför rätt till domstolsprövning av denna fråga. Vid denna bedömning ska K-A.N. med stöd av artikel 6.1 i Europakonventionen och med åsidosättande av 13 kap. 15 § PBL medges rätt att klaga på nämndens beslut. Länsstyrelsens avvisningsbeslut ska därför upphävas och målet återförvisas dit för fortsatt handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 5 januari 2018.

Ove Järholm

Martin Kvarnbäck

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Ove Järholm, ordförande, och tekniska rådet Martin Kvarnbäck. Föredragande har varit beredningsjuristen Osman Djibril.